

НА ЈУЛИ НОРВЕШКОГ ПРЕВЕНА

Пучина немирноз мора, и над њом неколико морских птица у страстном лету. ~~Ње~~ дивне силе у покрету: сиха таласа и сиха крила. Куда јуре? Јуре путањом пролазности, у ~~дварштак~~. Море се узимају ћело, гиба се дрхти, ~~надимаје~~ и прозијају је у ~~само~~ себе. На огромној, мутној каслинастој површини види се бела бразда, пут, водени пут на води. Туда се некако правилно вазају као бродови дуги таласи. ~~Плове,~~ одлазе бранином неповрата. Ставангер и његова кула више их видети неће.... Између воде и ~~десне~~ тамиог неба друго путовање и одлажење. Редом бржега лета, укрутиле се, усукају и усправиле птице. Са буром у крљима, пирују можда свој последњи лет. Муљевито бразде, сустиму и престижу таласе, остављају Ставангер, кулу, друге градове и планине, домове људи и своја гнезда. Проклазе простором, проплаве животом.

И земаљске
Пролазност као природно начело, као ~~ток~~ наме егзистенције, усните, пред нама је, с нама је, у нама је. Пролазност је услов живота који нам је дат, податак за све што ценимо и водимо. Од начина ~~неко~~ идеја о тој чланчишици живота у нама, зависи наш мир, наша мудрост, наша дубава и доброта. Али свест о пролазности треба спремењавати. Увек нам се суровом ~~чопнила~~ реч ~~Баумбаха~~: Вејумничке још конач ти могу душу узети... У том смислу, филозофија нам је бољи учитељ и пријатељ и од ~~Баумбаха~~ и од поезије. Пролазност наша није казна, није катастрофа, него је стално стање. Поезија, свих врста, однеговала је у човеку идеју о пролазности, о растанци и о смрти, као идеју о нечем изненадном, нерасумњивом, неправедном, о нечем катастрофалном. И везала пролазност и растанке за декорацију ужаса, погреба, плача. Смрт, или ~~мерити~~ херојска смрт, за коју је потребан афект и ~~неки~~ велики пом са којим иду афекти; или ~~нога~~ Бодлер тужна смрт слабих људи због које се оре клетве и протести судбини, природи, Богу. Међутим, растанци су тренутици добрих моћи човекових: растанци су пуни благородних осмеха, доброте, мудре храбрости. Филозофија је пуна ~~пролазности~~ филозофије и поезије о племенитој сагласности човека са ~~пролазношћу~~. А у поезији је редак Бодлер који пева: *O Mort, vieux capitaine, il est temps, le vent l'anore.* Иначе, песники, чак лиричари са филозофским предиспозицијама, један дивни Леонарди, например, усавију у ~~човека~~ осећање коби,

Nema lažice!

сећање пролазности по мораву, по насиљу. Славић Краачевић је био на добром путу кад је певао, додуше певао смрт саме смрти, као умирање: "...нечујно, склапко, лако, од серафског тишне перја, кад се ирилом боту клава". А Милан Ракић је био на сасам добром путу, филозофском и песничком, кад само старець и болонија човекова страшио, а смрт као одказак, као момент растака, сматрао нечим идентичним са нама, сматрао да човек мора носити у себи врсту природе слатка / целка / сашкинија / своје егзистенције.

Кад је реч о пролазности и о растаницима у човечјем животу, филозофија је већи песник и од религије, и од поезије.